

Záznam ze zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj **28. zasedání, čtvrtek 7. května 2015, 9:00-11:00, Úřad vlády** **(místnost č. 47)**

Přítomní členové a členky Rady: Richard Brabec (MŽP), Robin Böhnisch (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR), Jiří Dlouhý (STUŽ), Klára Dostálová (MMR), Jiří Koželouh (Zelený kruh), Radko Martínek (Senát Parlamentu ČR), Norbert Schellong (MZd), Bohuslav Sobotka, Jaroslav Staněk (ASO), Ondřej Šejtka (ČRDM), Vladimír Špidla (ÚV ČR), Radim Šrám (AV ČR, v. v. i.), Jaroslav Šulc (ČMKOS), Petr Švec (NSZM), Jana Vildumetzová (MV), Jan Žůrek (CBCSD)

Zástupci omluvených členů a členek Rady: Kateřina Fialková (MZV), Jan Frouz (Česká konference rektorů), Aleš Chmelař (SEZ ÚV), Jan Gallas (MZe), Jiří Hrbek (ČSÚ), Pavel Kouřil (MF), Martin Kučera (MPSV), Pavlína Kulhánková (MPO), Vít Sedmidubský (MD), Katarína Šrámková (FoRS)

Omluvení členové a členky Rady: Libor Ambrozek (ČSOP), Pavel Bělobrádek (RVVI ÚV), Jakub Fischer (RVŠ), Selma Muhič Dizdarevič (ČŽL), Iva Ritschelová (ČSÚ), Radek Špicar (SPD), Jan Zíkl (MŠMT)

Nepřítomní členové a členky Rady a jejich alternáti: Václav Hlaváček (Agrární komora), Jiří Zimola (Asociace krajů ČR)

Tajemnice Rady: Anna Kárníková (ÚV ČR)

Sekretariát RVUR/Odbor koncepce legislativy a rozvoje státu ÚV ČR: Jiří Bendl, Klára Kopecká, Jan Kravčík, Zbyněk Machát, Jan Mareš, Jakub Rudý, Václav Velčovský

Hosté: Michal Broža (IC OSN), Helena Čížková (MZV), Vladimír Dolejský (MŽP), Petr Kalaš (ČPRUR), Karel Komárek (Česká komise pro UNESCO), Petr Lebeda (Glopolis), Václav Němec (AGID), Anna Pasková (MŽP), Marie Petrová (MŽP), Michal Pícl (ÚV ČR), Pavel Škoda (MZV), Pavel Šremer (STUŽ)

Program zasedání:

Zahájení

- 1) Prezentace francouzského velvyslanectví k přípravám klimatických jednání (UNFCCC COP 21) v Paříži (30. 11. – 11. 12. 2015);
- 2) Informace k materiálu na jednání vlády *Agenda udržitelného rozvoje* včetně schválení nového znění statutu Rady vlády pro udržitelný rozvoj;
- 3) Představení materiálu Výboru pro socio-ekonomický rozvoj *Možnosti vývoje českého hospodářského modelu*;
- 4) Různé:
 - a. Popularizační činnosti Oddělení pro udržitelný rozvoj.

Seznam příloh:

- Příloha č. 1: prezentace Laurenta Toulouse *Představení konference COP 21*
Příloha č. 2: Prezentace Václava Velčovského k materiálu „Agenda udržitelného rozvoje“
Příloha č. 3: Materiál Výboru pro socio-ekonomický rozvoj „Možnosti vývoje českého hospodářského modelu“
Příloha č. 4: Pozvánka na mezinárodní odborný seminář *Stav a výhled životního prostředí v ČR a v EU*, který se uskuteční 9. června 2015 v Senátu Parlamentu ČR

Úvodní slovo předsedy vlády

Předseda Rady vlády Bohuslav Sobotka přivítal účastníky a seznámil je s návrhem programu. Návrhy na jeho doplnění nebyly vzneseny. Nato předseda Rady předal řízení jednání místopředsedovi Rady, ministru životního prostředí Richardu Brabecovi. R. Brabec požádal tajemnici Rady vlády **Annu Kárníkovou**, aby seznámila členy a členky Rady vlády se změnami v programu. Sloučeny byly body 3 (Informace k materiálu na jednání vlády *Agenda udržitelného rozvoje* včetně schválení nového znění statutu Rady vlády pro udržitelný rozvoj) a 4 (Představení scénáře aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje České republiky) pozvánky, neboť předkládací zpráva usnesení do vlády obsahuje všechny základní informace, které se týkají aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje (dále jen SRUR). Na žádost předkladatele byl stažen bod č. 6 (Projektový záměr *Podpora strategického řízení*).

R. Brabec konstatoval **usnášeníschopnost Rady**, přítomno bylo **25 členů a členek** Rady. Upravený program byl schválen poměrem 25-0-0.

1) K bodu programu č. 1: Prezentace francouzského velvyslanectví k přípravám klimatických jednání (UNFCCC COP 21) v Paříži (30. 11. – 11. 12. 2015)

První rada francouzského velvyslanectví Laurent Toulouse představil průběh příprav 21. konference smluvních stran *Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (21. Conference of the Parties v rámci United Nations Framework – Convention on Climate Change)*. Prezentace L. Toulouse je připojena k zápisu jako příloha č. 1.

Kateřina Fialková (MZV) krátce doplnila vystoupení L. Toulouse o kontext dalších aktivit OSN na poli udržitelného rozvoje. **Kontext nelze vnímat výhradně jako klimatický, nýbrž v širší perspektivě jako kontext rozvojový.** V New Yorku v současnosti probíhají přípravy konference v Addis Abebě. Diskutuje se zejména o tom, zda se změnil svět od konference v Monterrey (2002) a v Dauhá (2008). Evropská unie a země podobně smýšlející zastávají názor, že ano, protože je třeba stanovit univerzální globální agendu, které se podaří překonat dosavadní rozdělení planety na (bohatý) Sever a (chudý) Jih. Země uskupení G 77 ovšem toto rozdělení nepovažují za překonané. **Dosud nepanuje shoda na tom, budou-li výstupy z konference v Addis Abebě součástí procesu post-2015.** Evropská unie, včetně České republiky zastávají názor, že je třeba, aby výsledky konference ovlivnily podobu prostředků implementace a sloužily udržitelnému rozvoji. Tato pozice je nicméně v OSN v menšině, G 77 a Čína disponující většinou (cca 150 zemí) považuje oba procesy za komplementární, ale oddělené.

Otázka implementace agendy post-2015 a vztahů mezi institucemi (Valné shromáždění, ECOSOC (The United Nation Economic and Social Council), Politické fórum na vysoké úrovni) je důležitá v kontextu ambic **úsilí ČR o zvolení do ECOSOC (2016-2018)**, neboť je možné, že agenda post-2015 bude implementována pomocí ECOSOC. Dále jsou diskutovány otázky investic, sdílení technologií a role ODA (*Official Development Assistance*), přičemž i v těchto otázkách jsou názory zastávány EU a podobně smýšlejícími v protikladu k ostatní zemím. Své vystoupení K. Fialková ukončila žádostí adresovanou všem členkám a členům o **součinnost při vyjednávání agendy post-2015** i kandidatury do ECOSOC.

R. Brabec navázal na vystoupení K. Fialkové a představil pozici MŽP. Jako podstatné vnímá, že EU je lídr procesu přechodu k nízkouhlíkové ekonomice, ale nesmí v tomto procesu zůstat sama, neboť by to mohlo ohrozit konkurenceschopnost. EU není hlavním emitentem emisí CO₂, na rozdíl od Číny, Indie a USA, jejichž podíl emisí se zvyšuje. MŽP brzy předloží návrh tzv. antifosilního zákona, který bude upravovat rovněž snižování emisí po roce 2030. Důležité dle R. Brabce je, aby smlouva, jež by měla být v Paříži ratifikována, byla právně závazná, neboť bez toho je sporné, zda-li se podaří hlavní emitenty přesvědčit, aby snižovaly svůj podíl. Hlavní výzvou UNFCCC COP 21 v Paříži je sjednocení lidstva v otázce reakce na změny klimatu.

K bodu programu č. 2: Informace k materiálu na jednání vlády Agenda udržitelného rozvoje včetně schválení nového znění statutu Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Ředitel Odboru koncepce legislativy a rozvoje státu Václav Velčovský (OKR ÚV) představil materiál *Agenda udržitelného rozvoje* a seznámil členky a členy Rady s důvody, které vedly k jeho předložení. Předkládaný materiál vychází z usnesení Rady vlády č. 2 přijatém na 26. zasedání RVUR dne 4. září 2014, reaguje na změnu organizačního ukotvení udržitelného rozvoje ve struktuře Úřadu vlády, reflektuje dosavadní zkušenosti s praktickým procesním fungováním Rady vlády a jejích orgánů a obsahuje základní návrh přípravy aktualizace SRUR.

Navrhované usnesení vlády nahrazuje starý statut Rady vlády novým a zároveň reviduje usnesení vlády č. 37 ze dne 11. 1. 2010 a v souladu s usnesením č. 3 Rady vlády ze dne 19. února 2015 odkládá aktualizaci SRUR o jeden rok. Cílem materiálu je:

- z RVUR učinit odbornou platformu pro aktualizaci SRUR,
- zajistit efektivnější a flexibilní fungování Rady vlády (v návaznosti na usnesení Rady vlády č. 5 ze dne 19. února 2015), proto bylo navrženo zřízení Řídícího výboru,
- eliminovat procesní problémy,
- upravit postavení sekretariátu a tajemníka Rady vlády,
- propojit udržitelný rozvoj s přípravou legislativy a koncepčním řízením státu.

Materiál prošel od 14. do 28. dubna 2015 meziresortním připomínkovým řízením (dále jen MPŘ), v současné době probíhá vypořádávání 112 došlých připomínek. Václav Velčovský poděkoval všem, kteří se MPŘ účastnili za důkladnou a kvalitní zpětnou vazbu. Po vypořádání připomínek bude schválen materiál členy Rady vlády *per rollam* a v první polovině června 2015 předložen na jednání vlády.

Prezentace V. Velčovského je připojena k zápisu jako příloha č. 2.

R. Brabec otevřel diskusi, do níž se jako první přihlásila **Klára Dostálová (MMR)**, která kvitovala fakt, že Rada vlády nebude na svém jednání schvalovat svůj statut tak jako bylo avizováno v programu. MMR uplatnilo celkem 38 zásadních připomínek a rádo jej podpoří, až uvidí jeho finální podobu.

Jaroslav Šulc (ČMKOS) vystoupil s názorem, že úkol OKR ve vztahu k udržitelnému rozvoji není primárně legislativní, pokud se nejedná o zásah do kompetenčního zákona. Znovu přivítal vznik a existenci RVUR jako pokus o grémium, které vytvoří dlouhodobý koncepční dokument negociující objektivně rozporné zájmy různých skupin. Za velký klad považuje přijetí zákona o státní službě, který umožní stabilizovat agendu udržitelného rozvoje na Úřadu vlády i Radu vlády jako poradní orgán vlády.

Podle **Bohuslava Sobotky** je nyní nutné efektivně a rychle dokončit diskusi o statutu Rady vlády a věnovat maximum úsilí aktualizaci SRUR. V otázce (spolu)gestorství agendy udržitelného rozvoje považuje za účelnější spolupráci předsedy vlády s ministrem životního prostředí, s tím, že předseda vlády je garantem nadresortního charakteru udržitelného rozvoje a pozice MŽP zastřešuje evidentně přítomnou a silnou environmentální linku v koncepci udržitelného rozvoje. Zařazení Oddělení pro udržitelný rozvoj do legislativní

sekce by podle jeho názoru nemělo ovlivňovat věcnou stránku působení Rady vlády, ani podobu materiálů do vlády.

Pavlaína Kulhánková (MPO) poděkovala OUR za konstruktivní přístup, MPO se do MPŘ aktivně zapojilo a úpravu statutu vítá. **Jiří Dlouhý (STUŽ)** vznesl připomínku ke způsobu projednávání materiálu. Ministerstva obdržela materiál již 14. dubna 2015, ostatní členové až s pozvánkou o deset dní později. Postavení jednotlivých členů Rady proto nepovažuje za rovnoprávné a žádá do budoucna o úpravu tohoto mechanismu.

Podle **Kláry Dostálové (MMR)** došlo k rozšíření činnosti Rady vlády o strategické řízení, za gestora strategického řízení však považuje MMR disponující potřebnými nástroji, metodikami i sítí partnerů. Proto požádala o rozšíření odborné gesce v usnesení vlády rovněž na MMR. **Petr Švec (NSZM)** upozornil na otázku působení Rady vlády navenek, transformace odboru na oddělení nebyla starostům dobře vysvětlena, vnímají ji jako krok zpět. **Pavel Šremer** doporučil v příloze usnesení č. 2 (harmonogram) zohlednit některé připomínky a doplnit ji o jednotlivé kroky, dle zásad strategického plánování, nebo specifikovat, že se jedná o první fázi. Dále upozornil na to, že Metodiku přípravy veřejných strategií nelze považovat za dostatečně participativní a je třeba mechanismy participace nově tvořit.

Závěr:

Všemi členy a členkami Rady byl odsouhlasen (24-0-1) návrh **usnesení č. 1** ve znění:

Rada vlády

bere na vědomí návrh materiálu na jednání vlády s názvem Agenda udržitelného rozvoje

a

ukládá sekretariátu Rady vlády do 15. května 2015 zapracovat do tohoto materiálu výsledky meziresortního připomínkového řízení a vypořádat připomínky obdržené od členů a členek Rady vlády a výslednou verzi materiálu nechat schválit per rollam do 25. května 2015.

K bodu programu č. 3: Představení materiálu Výboru pro socio-ekonomický rozvoj Možností vývoje českého hospodářského modelu

Místopředseda Výboru pro socio-ekonomický rozvoj **Aleš Chmelař** představil diskusní materiál *Možnosti vývoje českého hospodářského modelu*, který by měl sloužit jako jeden ze vstupů pro aktualizaci SRUR, který umožní (scénářově a v kontextu evropských a globálních trendů) identifikovat klíčové oblasti rozvoje ČR do roku 2030. Dokument zatím obsahuje 10 tezí, které výbor dále rozpracuje a předloží ke komentářům a doplněním ostatním výborům. Materiál vychází z předpokladu, že ekonomické prognózy nelze vytvářet pomocí lineárních modelací. Je třeba pomocí různých metod foresightu vytvářet scénáře a do nich zapracovávat různá ohrožení, včetně globálních krizí. Dokument bude dále prohlubován jak z modelového, tak empirického hlediska.

Materiál *Možnosti vývoje českého hospodářského modelu* je připojen k zápisu jako příloha č. 3.

Předsedající R. Brabec otevřel diskusi, v níž jako první vystoupil **Radko Martínek (Senát PČR)**. Podle jeho názoru je největším nedostatkem dokumentu absence otázky lidských zdrojů, které by měl být kvůli populační a imigrační politice a struktuře vzdělanosti ČR věnován samostatný bod. Množství mladé populace bude limitujícím faktorem rozvoje ČR a problém odlivu mozků nejspíše svým významem převyšuje problém odlivu kapitálu. Na základě svých zkušeností z Pardubického kraje doporučil výraznou podporu technicky vzdělané inteligence, které se dnes nedostává. Plně se ztotožnil s tezí č. 7 („Česká

ekonomika je relativně významně závislá na evropských zdrojích“), některé politiky jako životní prostředí, regionální rozvoj a sociální oblast jsou na evropských zdrojích fatálně závislé. Otevírá se závažná otázka toho, co nastane, až peníze z evropských fondů nebudou, neboť v dnešní situaci nejsou nahraditelné. Hlavní problém nicméně spatřuje v samotném nastavení operačních fondů na období 2014-2020. Apeloval na vlády a resorty, aby při vyhlášení jednotlivých výzev kladli větší důraz na to, aby peníze sloužily k ekonomickému růstu a především pro vytváření podmínek pro další období, v nichž již nebude tolik zdrojů z evropských fondů.

R. Brabec poděkoval za příspěvek a doplnil jej o pohled MŽP, které se intenzivně věnuje tomu, aby se část peněz stala formou finančních nástrojů k vytvoření zdrojů na období po roce 2020. Souhlasí s hodnocením svého předřečníka, OP ŽP je i podle jeho názoru v současné době klíčovým zdrojem financování projektů v oblasti životního prostředí.

Podle **B. Sobotky** se dnes středně- a dlouhodobé ekonomické prognózy, a zejména prognózy hospodářského růstu, dělají jen velmi těžko. **Je důležité nepodcenit sílu a vliv technologických změn**, které výrazně ovlivnily hospodářský růst v minulých letech (mobilní komunikace, informační technologie, internet). Rozhodující bude schopnost jednotlivých zemí **zapojit se včas do procesu technologických změn a využít technologický pokrok k hospodářskému růstu**. Jako ilustrativní příklad uvedl finskou Nokii, která v první fázi fungovala dobře a integrovala Finsko pomocí mobilních technologií, následně ale ztratila náskok a dech v rámci dalšího technologického vývoje. Zejména je třeba reflektovat výzvy, které stojí před námi a které mohou ovlivňovat technologický pokrok. Důležitou roli bude hrát **transformace energetiky**, která je podle jeho slov vůbec nejdůležitějším tématem RVUR. Otázky role obnovitelných zdrojů, proměny sítí, inteligentních sítí, decentralizace zdrojů či avizované pokroky v oblasti baterií, to vše je nutné integrovat do nového energetického rámce, podílet se na těchto změnách a profitovat z nich.

Jako **rizika** udržitelného hospodářského růstu vnímá zejména **vzdělanostní strukturu a demografický vývoj** v ČR. ČR je silně založena na průmyslové výrobě, ale zaměstnanci s vyšší kvalifikací se vzdělávají zejména pro sektor služeb, ať již privátních či veřejných. ČR proto nebude schopna naplňovat představu investorů. V otázce demografického vývoje vnímá napětí mezi objemem výrobní kapacity a nedostatkem pracovníků. Řešením situace může být buď odchod výrobních kapacit, nebo příliv nových lidí, kteří budou ochotni pracovat za podmínek, které jsou zde k dispozici. Otevírá se tím téma migrace a schopnost řídit ji ve světle pravidel EU a ve světle národní strategie migrace (ta je spolu s rodinou politikou součástí populační politiky). Je proto třeba diskutovat o podobě migrační politiky a určit, jakou migraci bude ČR podporovat a pro jakou skupinu osob se může stát cílovou, nikoliv tranzitní zemí.

Vladimír Špidla (ÚV) vystoupil s několika poznámkami k probíraným tématům. Úvaha o budoucí podobě trhu práce musí zohledňovat další vlnu technologického pokroku, během níž nastoupí umělá inteligence, což významně ovlivní služby a rutinní intelektuální činnosti. Rovněž je třeba více rozvinout strategii ve vztahu k EU, neboť je čím dál tím zřejmější, že o hospodářské politice se rozhoduje spíše na úrovni EU, než na úrovni národního státu. To je dáno faktem, že moderní společnost má tendenci ke stále větší integraci. Jestliže je růst nejistý, měly by se věci posuzovat z hlediska jejich odolnosti (*resilience*). V otázce migrace je pak toho názoru, že pro-populační politika má smysl, ale není schopna v rámci jedné generace (cca 26 let) situaci ovlivnit – rozdíl mezi intervencí a výsledkem se pohybuje v horizontu 30-40 let. Klíčem k řešení situace je integrace cizinců do české společnosti od prvního okamžiku.

Pavel Šremer (STUŽ) upozornil, že v analýze chybí sociální a environmentální pilíře udržitelného rozvoje. Jejich doplnění vidí jako úkol pro další výbory Rady vlády, jež by měla výstupy integrovat. Takto vytvořený materiál by se měl stát základem vize směřování ČR, jež by měla být dále diskutována s veřejností a následně začleněna jako východisko aktualizace SRUR.

Jiří Koželouh (Zelený kruh) považuje za pozitivní, že v dokumentu je navrženo opatření v podobě ocenění škod a čerpání přírodních zdrojů. Dále je třeba se zamyslet nad

masivními dotacemi fosilních paliv, jak na to upozorňuje i Mezinárodní energetická agentura (550 mld. USD ročně, v ČR miliardy, se započtením externalit desítky miliard Kč). Česká ekonomika vykazuje vysokou energetickou náročnost, její snížení by se jistě pozitivně projevilo i na ekonomickém růstu české ekonomiky.

Dle názoru **Radima Šráma (AV ČR, v. v. i.)** nelze udržitelnost myslet bez zdravotního aspektu. Jako příklad uvedl obyvatelstvo Moravskoslezského kraje, jehož obyvatelstvo je výrazně zatíženo znečištěným ovzduším. Na dnešním jednání RVUR měl být podle závěrů minulého jednání diskutován výzkumný program týkající se pánevních okresů severních Čech. Domnívá se, že se jedná o závažnou věc, a navrhuje, aby se na příštím jednání tomuto bodu věnovala pozornost.

R. Brabec navrhl usnesení k tomuto bodu, včetně návrhu dodatku o zapracování námětů z diskuse do diskutovaného materiálu. **Jaroslav Šulc (ČMKOS)** kvitoval návrh na rozšíření usnesení a jako člen autorského týmu poděkoval za všechny vznesené připomínky a doplnění. Autoři jsou si vědomi toho, že v materiálu zatím více není, než je. Svůj účel předložený dokument splnil, neboť vyvolal věcnou diskusi, z níž vyplývají témata a problematiky, o něž bude třeba analýzu rozšířit. Požádal předsedajícího, zda-li by mohlo být apelováno na zástupce přítomných resortů s tím, aby se zástupci jejich resortu více zapojovali do činnosti výboru, neboť předložený materiál je produktem práce pouhých čtyř členů výborů.

Závěr:

Všemi členy a členkami Rady byl jednohlasně odsouhlasen (24-0-0) návrh **usnesení č. 2** ve znění:

Rada

bere na vědomí materiál Možnosti vývoje českého hospodářského modelu, s tím, že do něj budou doplněny a zapracovány náměty s diskuse.

K bodu programu č. 4: Různé

Jakub Rudý (OUR) představil mediální činnost a novou vizuální identitu udržitelného rozvoje (web www.udrzitelny-rozvoj.cz) a informoval o průběhu příprav Evropského týdnu udržitelného rozvoje (30. 5. – 5. 6. 2015), do něž se prozatím registrovalo na 50 akcí po celé ČR (www.tydenudrzitelnost.cz). Spuštěn byl rovněž profil na Facebooku „Udržitelný rozvoj“.

Předsedající R. Brabec vyzval k závěrečné diskusi, v níž P. Švec podpořil projekt mapující zdravotní dopady těžby hnědého uhlí MUDr. Šráma a vyzval Radu vlády, aby se jím ještě zabývala. R. Brabec přislíbil, že se tímto projektem Rada vlády bude ještě zabývat, v tomto směru proběhlo již jednání s MŽP, v současné době se hledají možnosti financování.

V Praze dne 19. května 2015

Zapsal: Jan Mareš
Schválila: Anna Kárníková
Počet stran: 6
Počet příloh: 4